KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 4 päivänä toukokuuta 1999,

valtiontuesta, jonka Portugali aikoo myöntää Cotesi — Companhia de Têxteis Sintéticos, SA -yritykselle

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 1268)

(Ainoastaan portugalinkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(1999/598/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon synteettikuituteollisuudelle myönnettävää tukea koskevan säännöstön ([1]),

on edellä mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa ([2]) ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I **MENETTELY**

1) Portugali ilmoitti komissiolle 19 päivänä maaliskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä ehdotuksesta myöntää valtiontukea Cotesi — Companhia de Têxteis Sintéticos, SA -yritykselle (jäljempänä 'Cotesi'), joka valmistaa köysiä ja verkkoja Grijóssa (Carvalhosissa). Ehdotettu tuki kuuluu synteettikuituteollisuudelle myönnettävää tukea koskevan säännöstön soveltamisalaan.

2) Alustavan tutkimuksen jälkeen komissio kirjasi asian ilmoitettujen tukien rekisteriin viitteellä N 196/98 ja pyysi lisätietoja 17 päivänä huhtikuuta 1998 sekä 1 päivänä heinäkuuta 1998 päivätyillä kirjeillä. Portugalin viranomaiset vastasivat ensimmäiseen kirjeeseen 2 päivänä kesäkuuta 1998 ja toiseen kirjeeseen 12 päivänä elokuuta 1998 päivätyillä kirjeillä.

3) Komissio ilmoitti Portugalin hallitukselle 29 päivänä lokakuuta 1998 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely kyseisestä tuesta. Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ([3]). Komissio kehotti kolmansia esittämään huomautuksensa tästä tuesta.

4) Komissio sai joulukuussa 1998 ja tammikuussa 1999 huomautuksia kolmansilta. Se toimitti huomautukset Portugalin viranomaisille lausuntoa varten, jonka Portugalin viranomaiset toimittivat 11 päivänä maaliskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä. Pääosasto IV kirjasi sen saapuneeksi 15 päivänä maaliskuuta 1999.

II **EHDOTETTU TUKI**

5) Hankkeen tukikelpoiset kustannukset ovat 10 006 095 euroa ja ehdotettu rahoitustuki (sisältää yhteisön rahoitusosan) on 2 883 864 euroa. Tästä 318 446 euroa on tukea, jota ei tarvitse maksaa takaisin, ja 2 565 418 euroa tukea, joka maksetaan takaisin korottomana viiden vuoden kuluessa ja joka käsittää 18 kuoletusvapaata kuukautta. Komissio laskee tuen kokonaismääräksi (sisältää takaisin maksettavan tuen avustusekvivalentin) noin 899 696 euroa ja tuen intensiteetiksi noin 9 prosenttia (brutto).

6) Ehdotettu tuki on tarkoitus myöntää osana neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/95 ([4]) mukaista Portugalin tekstiili- ja vaatetusteollisuuden uudenaikaistamisohjelmaa (IMIT — Incitativa para a Modernização da Industria Textil). Asetuksessa säädetään, että jäsenvaltio ja yhteisö osallistuvat ohjelman rahoitukseen ja että ohjelma toteutetaan rakennerahastoja koskevien säännösten mukaisesti.

III **HANKE**

7) Portugalin hallitus ilmoitti, että hankkeen tarkoituksena on nykyaikaistaa yrityksen tuotantoprosessia uusimalla tuotantolaitteistoa, parantamalla varastotiloja, muuttamalla tuotantotiloja sekä kehittämällä toimitusketjua. Tavoitteena ei ole tuotantokapasiteetin nostaminen vaan tuotannon tehostaminen ja kustannusten alentaminen. Suunnitelman mukaan osa suulakepuristuskoneista purettaisiin ja korvattaisiin uudella suulakepuristuslinjalla.

8) Portugalin viranomaiset ilmoittivat Cotesin työllistävän 1 524 henkilöä, sen vuosittaisen liikevaihdon olleen hankkeen alkamista edeltävänä vuonna noin 46 miljoonaa ecua ja sen kokonaisvarallisuuden olevan noin 47 miljoonaa ecua.

([1]) EYVL C 94, 30.3.1996, s. 11.
([2]) EYVL C 405, 24.12.1998.
([3]) Ks. alaviite 2.
([4]) EYVL L 86, 20.4.1995, s. 50.

9) Portugalin viranomaiset totesivat myös, että polypropyleenilangan (PP) suulakepuristuskapasiteetti supistuisi hankkeen seurauksena ja synteettikuituteollisuudelle myönnettävää tukea koskevan säännöstön ulkopuolelle jäävien kuitujen kuten polyetyleenikuitujen (PE) tuotantokapasiteetti puolestaan kasvaisi. Cotesin tarkoituksena on lisätä hd-polyetyleenin (HDPE) tuotantokapasiteettia ja aloittaa polyesteel-kuitujen (70 % PP ja 30 % PE) tuotanto.

10) Portugalin viranomaisten 2 päivänä kesäkuuta 1998 päivätyllä kirjeellä toimittamien tietojen mukaan PP:n tuotantokapasiteetti supistui 20 556 tonnista vuodesta (ennen hankkeen aloittamista) 19 962 tonniin vuodessa (hankkeen päätyttyä), mikä vastaa 2,89 prosentin laskua. Portugalin hallitus korosti myös 12 päivänä elokuuta 1998 päivätyssä kirjeessään tämän 2,89 prosentin suuruisen kapasiteetin supistuksen olevan osa yleistä, yhtiössä vuodesta 1992 lähtien toteutettua kapasiteetin vähennystä. Cotesi oli jo vähentänyt kapasiteettiaan 2,1 prosentilla vuodesta 1992 vuoteen 1995 ja suunnitteli 2 prosentin lisäsupistuksia vuosina 1999—2001.

IV **PERUSTEET MENETTELYN ALOITTAMISELLE**

11) Komission oli aloitettava perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, koska tuki ei sen mielestä johtanut huomattavaan tuotantokapasiteetin vähentymiseen, kuten synteettikuituteollisuudelle myönnettävää tukea koskevassa säännöstössä edellytetään.

V **KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET**

12) Komissio sai huomautuksia CIRFS:ltä (International Rayon and Synthetic Fibres Committee). Huomautukset eivät liittyneet siihen, voisiko tuki mahdollisesti johtaa kilpailun vääristymiseen polypropyleenikuitujen alalla, vaan ne koskivat perusteita, joita komissio käyttää arvioidessaan tuotantokapasiteetin supistuksen ”huomattavuutta”. Kuten jäljempänä esitetään, Portugalin viranomaisten toimittamien lisätietojen perusteella komissio ei tässä tapauksessa tarvitse esittää lopullista kantaa siihen, voidaanko kapasiteetin vähentämistä 2,89 prosentilla pitää huomattavana.

13) Komissio sai huomautukset myös Ficcorfililtä (Syndicat des producteurs français de ficelles, cordages et filets) ja kolmelta ranskalaiselta köysiä ja verkkoja valmistavalta yritykseltä. Näissä huomautuksissa tuen myöntämistä vastustettaisiin seuraavista syistä:

— kilpailu on tiukkaa kyseisillä tuotemarkkinoilla, joiden katsotaan supistuvan,

— uuden suulakepuristuslinjan hankkiminen mahdollistaisi kalaverkkojen ja maatalouskäyttöön tarkoitettujen synteettisten lankojen valmistamisen, joiden osalta Euroopassa on liikakapasiteettia; yhtenä seurauksena tästä liikakapasiteetista on hintoihin ja valmistajien voittomarginaaleihin kohdistuva paine,

— se, että Portugalissa on alhaisemmat työvoimakustannukset kuin Ranskassa, mudostaa jo sellaisenaan kilpailuedun, jota ei pitäisi enää vahvistaa tukea myöntämällä,

— tuotantokapasiteetin poistamista on käytännössä vaikea todistaa,

— eräät yritykset väittävät, että ne eivät ole koskaan saaneet tukea, kun taas portugalilaisten valmistajien investointeja on tuettu laajalti.

VI **PORTUGALIN HUOMAUTUKSET**

14) Portugalin viranomaiset esittivät 26 päivänä tammikuuta 1999 päivätyllä kirjeellä huomautuksena, jossa esitettiin seuraavat pääkohdat:

— Komissiolle ennen menettelyn aloittamista toimitetut tiedot, jotka koskivat säännöstön soveltamisalaan kuuluvien kuitujen suulakepuristuskapasiteettia, olivat virheellisiä. Erityisesti kapasiteettien suhde, jonka mukaan tuotannosta 90 prosenttia oli polypropyleeniä (PP) ja 10 prosenttia polyetyleeniä (PE), piti paikkansa vain kolmena hanketta edeltäneenä vuonna. Sitä ei olisi pitänyt käyttää perustana arvioitaessa kapasiteetin muutoksia hankkeen toteuttamisen aikana.

— Cotesi lisäsi hankkeen toteuttamisaikana hd-polyetyleenin (HDPE) tuotantokapasiteettia ja supisti PP:n tuotantokapasiteettia. HDPE:tä voidaan käyttää maataloudessa, koska se kestää paremmin UV-säteilyä ja torjunta-aineita kuin PP. HDPE on myös ympäristöystävällisempää ja kestää käytössä pidempään kuin PP. Lisäksi investoinnin perusteella asennettiin uusi puristin polysteel-kuitua varten. Polysteel (polyteräskuitu) on hybridikuitu, jonka koostumuksesta 70 prosenttia muodostuu polypropyleenistä ja 30 prosenttia polyetyleenistä. Koska se on erittäin vahvaa ja kestää hyvin kulutusta, sitä käytetään yhä enemmän kalaverkoissa ja suurten alusten kiinnitysköysissä.

— Portugalin työaikalainsäädännön (laki nro 21/96, joka annettiin 23 päivänä heinäkuuta 1996 ja tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996) nojalla mahdollista tuotantokapasiteettia supistettiin noin 8 prosentilla, sillä kyseisen lainsäädännön mukaisesti viikoittaisten työtuntien määrää oli laskettava 44 tunnista vuonna 1995 (ennen hankkeen aloittamista) 40 tuntiin vuonna 1999 (hankkeen jälkeen). Näin ollen vuotuisten työpäivien määrä laski 270 päivästä vuonna 1995 248 päivään vuonna 1999.

— Vuosina 1993—1998 poistettiin käytöstä 13 PP:n suulakepuristuslinjaa ja asennettiin vain kolme uutta linjaa (yksi linja PP:tä, yksi PE:tä ja yksi polysteel-kuitua varten).

— Kirjeen liitteenä olevat taulukot, jotka sisältävät yksityiskohtaista tietoa kaikkien Cotesin puristuslaitteiden kapasiteetista vuosina 1993—1999, osoittavat, että suhdeluku 90 prosenttia (PP) / 10 prosenttia (PE) koski vuotta 1995 (ennen hankkeen aloittamista) ja se muuttui suhteeksi 79,5 prosenttia (PP) / 20,5 prosenttia (PE) vuonna 1999 hankkeen toteuttamisen jälkeen.

— Nykyinen tuotantokapasiteetti PP:n suulakepuristuskapasiteettina ilmaistuna (sisältää 70 prosentin puristuskapasiteetin uudella polysteel-koneella) väheni 20 936 tonnista vuonna 1995 16 800 tonniin vuonna 1999, mikä merkitsee kapasiteetin supistumista 19,7 prosentilla.

15) Portugalin viranomaiset vastasivat kolmansien huomautuksiin 11 päivänä maaliskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä. Viranomaiset korostivat, että huomautukset pohjautuivat kapasiteetin supistamista koskeville virheellisille tiedoille. Tämän lisäksi kalaverkkojen tuotanto ei kasvaisi hankkeen vuoksi eivätkä ne edes kuuluneet säännöstön soveltamisalaan. Hankkeeseen ei myöskään sisältynyt investointia maataloudessa käytettävien kuitujen valmistukseen. Viranomaiset korostivat, että kapasiteetin supistamisesta oli todisteita. Viranomaiset olivat yhtä mieltä siitä, että tuotannon kasvu voisi pahentaa alalla esiintyvää ylitarjontaa, ja sen vuoksi erityistä huomiota kiinnitettiin hankkeisiin, joilla pyrittiin supistamaan tuotantokapasiteettia. Kirjeen mukaan on kuitenkin tärkeää varmistaa, että portugalilaiset yritykset investoivat nykyaikaisiin tuotantolaitteisiin. Vaikka Portugalilla on tiettyjä etuja, kuten suhteellisen edullinen työvoima, sillä on myös haittoja, kuten raaka-aineiden ja laitevalmistajien puuttuminen. Nämä on tuotava muista yhteisön jäsenvaltioista, jotka hyötyvät tätä kautta portugalilaisten yritysten investoinneista. Portugalin viranomaiset päättelivät, että suunniteltu tuki on säännöstössä vahvistettujen edellytysten mukaista.

VII **TUKIHANKKEEN ARVIOINTI**

16) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jollei perustamissopimuksessa toisin määrätä, tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Samoin ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jollei kyseisessä sopimuksessa toisin määrätä, tällainen tuki ei ole ETA-sopimuksen mukaista.

17) Cotesille ehdotettu tuki on epäilemättä edellä mainituissa artikloissa tarkoitettua valtiontukea, koska sen avulla yritys voi toteuttaa kyseisen investoinnin ilman, että sen tarvitsee itse vastata kaikista kustannuksista. Tuotteilla, joita yrityksen investointi koskee, käydään merkittävää ETA-alueen sisäistä kauppaa (yhdistetyn nimikkeistön koodit 5607 49 90, 6305 32 81, 5608 11 91 ja 6002 43 31). Vuonna 1997 kaupan kokonaismäärä oli noin 30 000 tonnia. Näin ollen voidaan todeta, että ehdotettu tuki voi vääristää kilpailua ja vaikuttaa kauppaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa sekä ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

18) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan sekä ETA sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen poikkeus koskee tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Mikäli yritykselle annetaan mahdollisuus tehdä kyseessä oleva investointi, ehdotettu tuki edistää taloudellista kehitystä Carvalhosissa, joka on tavoitteen 1 mukainen alue. Synteettikuituteollisuudelle myönnettävän tuen vaikutuksia on kuitenkin valvottava myös yhteisön vähiten kehittyneillä alueilla.

19) Vuodesta 1977 alkaen synteettikuitujen valmistajille myönnettävän tuen edellytykset on määritelty säännöstössä, jonka sisältöä ja soveltamisalaa on tarkastettu ajoittain ja viimeksi vuonna 1996 ([5]).

20) Nykyisen säännöstön mukaan komissiolle on ilmoitettava kaikista ehdotuksista myöntää tukea synteettikuitujen valmistajille riippumatta tuen muodosta tai siitä, onko komissio hyväksynyt kyseisen ohjelman (paitsi jos tuki on *de minimis*–säännön mukaista), jos tuki on tarkoitettu seuraavien toimintojen tukemiseen:

— kaikista polyesteriin, polyamidiin, akryyliin tai polypropyleeniin perustuvien kuitujen ja lankojen yleistyyppien valmistukseen suulakepuristuksella/tekstuuroinnilla niiden loppukäytöstä riippumatta, tai

— polymerisaatioon (mukaan lukien polykondensaatio) sen ollessa integroitu suulakepuristuksella valmistamiseen käytettävien koneiden osalta, tai

— mihin tahansa apuprosessiin, joka liittyy mahdollisen tuensaajan tai muun sen kanssa samaan yhtymään kuuluvan yrityksen nykyiseen asennettuun suulakepuristusvalmistus/teksturointikapasiteettiin, ja joka kyseisessä liiketoiminnassa on tavallisesti integroitu tällaiseen kapasiteettiin käytettävien koneiden osalta.

21) Käsiteltävänä olevassa asiassa pääosa tuesta on tarkoitus myöntää säännöstön soveltamisalaan kuuluvien synteettikuitujen tuotantoon eli polypropyleenifilamenttilangan uuden puristuskapasiteetin asentamiseen. Suulakepuristuksella valmistettava polyetyleeni ei sen sijaan kuulu säännöstön soveltamisalaan.

([5]) Ks alaviite 1.

22) Komissio pahoittelee, ettei Portugalin hallitus ilmoittanut hankkeesta aikaisemmin, varsinkin kun otetaan huomioon, että yritys haki tukea vuonna 1996 eli hankkeen alkamisvuonna. Komissio toteaa kuitenkin, että ehdotettu tuki on komission 5 päivänä lokakuuta 1995 hyväksymän IMIT-ohjelman mukaista ja se on toteutettu PEDIP II -ohjelman puitteissa, jonka komissio katsoi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuvaksi ([6]).

23) Säännöstössä määritellään yksityiskohtaisesti perusteet, joita komissio soveltaa tutkiessaan valvonnan piiriin kuuluvia ehdotuksia. Niissä todetaan muun muassa, että arvioitaessa ehdotetun tuen soveltuvuutta keskeinen tekijä on tuen vaikutus asian kannalta merkityksellisillä tuotemarkkinoilla eli niiden kuitujen/lankojen markkinoilla, joiden tuotantoa tuella edistetään. Riippumatta merkityksellisten markkinoiden markkinatilanteesta sekä tuen vaikutuksesta markkinoihin säännöstössä velvoitetaan aina rajoittamaan tuen intensiteetti. Investointitukea saa myöntää muille kuin pk-yrityksille enintään 50 prosenttia sovellettavasta tuen enimmäisintensiteetistä ja vain sillä ehdolla, että tuesta joko seuraa huomattava kapasiteetin vähentyminen tai markkinoilla on rakenteellista tarjonnan vajausta eikä tuki aiheuta huomattavaa kapasiteetin lisäystä.

24) Koska markkinoilla ei näytä olevan rakenteellista tarjonnan vajausta, komissiolle on osoitettava, että tuki vähentää huomattavasti polypropyleenifilamenttilangan suulakepuristuskapasiteettia.

25) Ottaen huomioon Portugalin viranomaisten menettelyn aikana toimittamat uudet, hankkeesta aiheutuvaa kapasiteetin supistumista koskevat tiedot, jotka kumoavat komission alustavan tutkimuksen aikana esitetyt tiedot, joille kolmansien huomautukset perustuivat, komissio voi pitää todellisen tuotantokapasiteetin 19,7 prosentin supistusta huomattavana vähennyksenä synteettikuituteollisuudelle myönnettävää tukea koskevassa säännöstössä tarkoitetulla tavalla. Lisäksi ehdotettu tuen intensiteetti on noin 9 prosenttia (brutto), mikä on huomattavasti vähemmän kuin 50 prosenttia PEDIP II-ohjelman yhteydessä sallitusta enimmäisintensiteetistä 75 prosentista (brutto).

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Portugalin tasavalta aikoo myöntää Cotes — Companhia de Têxteis Sintéticos SA-yritykselle 318 446 euron avustuksena, jota ei tarvitse maksaa takaisin, ja 2 565 418 euron avustuksena, joka maksetaan takaisin korottomana viiden vuoden kuluessa ja käsittää 18 kuoletusvapaata kuukautta, soveltuu yhteismarkkinoille.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Portugalin tasavallalle.

Tehty Brysselissä 4 päivänä toukokuuta 1999.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen

([6]) Kirje SG(94)D/5991, 2.5.1994.